

**Bosna i Hercegovina**  
**Projekt za oporavak i podršku firmi**  
**(Firm Recovery and Support Project)**  
**(P174604)**

**Nacrt**

**PLAN ZA PREUZIMANJE OBAVEZA ZA**  
**ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNA PITANJA**  
**(ENVIRONMENTAL and SOCIAL**  
**COMMITMENT PLAN - ESCP)**

**septembar/rujan 2020.**

**PLAN ZA PREUZIMANJE OBAVEZA ZA ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNA PITANJA  
(ENVIRONMENTAL AND SOCIAL COMMITMENT PLAN)**

1. Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu **Zajmoprimac**) će provesti Projekt za oporavak i podršku firmi u BiH (Firm Recovery and Support Project, P174604) (Projekt), uz sudjelovanje Razvojne banke Federacije BiH (**RB FBiH**) i Investiciono-razvojne banke Republike Srpske (**IRB RS**). Međunarodna banka za obnovu i razvoj (u daljnjem tekstu **Banka**) saglasna se sa tim da osigura finansiranje za Projekt.
2. Projekt će implementirati dvije jedinice za implementaciju projekta (Project Implementation Units - PIU) smještene u Razvojnoj banci Federacije Bosne i Hercegovine (RB FBiH) i Investiciono-razvojnoj banci Republike Srpske (IRB RS).
3. Jedinice za implementaciju projekta (PIU) RB FBiH i IRB RS sprovede materijalne mjere i radnje tako da se Projekt implementira u skladu s standardima za životnu sredinu i socijalnim standardima (Environmental and Social Standards - **ESS**). Ovim planom za preuzimanje obaveza za životnu sredinu i socijalna pitanja (Environmental and Social Commitment Plan - **ESCP**) utvrđuju se materijalne mjere i radnje, svi konkretni dokumenti ili planovi, kao i vremenski okvir za svaki od njih.
4. Jedinice za implementaciju projekta (PIU) RB FBiH i IRB RS će se takođe pridržavati odredbi svakog drugog dokumenta za pitanja životne sredine i socijalna pitanja koji se zahtijeva u Okviru za životnu sredinu i socijalna pitanja (Environmental and Social Framework - **ESF**) i koji se spominje u ovom planu ESCP, Sistemu za životnu sredinu i socijalna pitanja (Environmental and Social Framework - **ESMS**), Planu za angažman interesnih strana (Stakeholder Engagement Plan - **SEP**), te vremenskih rokova navedenih u tim dokumentima za pitanja životne sredine i socijalna pitanja.
5. Jedinice za implementaciju projekta odgovorne su za poštivanje svih zahtjeva plana ESCP, čak i implementaciju konkretnih mjera i radnji obavljaju korisnici projekta.
6. Monitoring implementacije materijalnih mjera i radnji utvrđenih u ovom planu ESCP i izvještavanje Banci izvršavaće jedinice za implementaciju projekta u skladu sa zahtjevima iz plana ESCP i uslovima pravnog sporazuma, a Banka će sprovesti monitoring i ocjenjivanje napredovanja i dovršavanja materijalnih mjera i radnji tokom cijele implementacije Projekta.
7. Prema dogovoru Banke i Zajmoprimca, ovaj plan ESCP može se revidirati s vremena na vrijeme tokom implementacije Projekta, kako bi odražavao adaptivno upravljanje promjenama Projekta i nepredviđene okolnosti ili kao odgovor na ocjenu učinka Projekta sprovedenu u okviru samog plana ESCP. U takvim okolnostima, Zajmoprimac se saglasiti o promjenama s Bankom i ažuriraće ESCP kako bi odražavao takve promjene. Dogovor o promjenama plana ESCP će biti dokumentovan kroz razmjenu pisama potpisanih između Zajmoprimca i Banke. Zajmoprimac će bez odlaganja objelodaniti ažurirani ESCP.
8. U slučaju da promjene projekta, nepredviđene okolnosti ili učinak Projekta rezultuju promjenama rizika i uticaja tokom implementacije projekta, Zajmoprimac će ocijeniti te rizike i osigurati da se obezbijede dodatna sredstva, ako je potrebno, za implementaciju radnji i mjera za rješavanje tih rizika i uticaja, koji mogu uključivati rizike i uticaje na životnu sredinu, zajednicu i zdravlje i sigurnost na radu, sredstva za život, te rad i radne uslove.

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKT / NADLEŽNA INSTITUCIJA
<b>MONITORING I IZVJEŠTAVANJE</b>			
A	<p><b>REDOVNO IZVJEŠTAVANJE</b></p> <p>Pripremanje i dostavlja Banci redovnih izvještaja o monitoringu učinka Projekta sa stanovišta životne sredine i socijalnih pitanja, uključujući, ali ne ograničavajući se na provedbu plana ESCP, status pripreme i implementacije dokumenata o životnoj sredini i socijalnim pitanjima koji se traže u okviru plana ESCP, aktivnosti angažovanja interesnih strana, učinak mehanizma (mehanizama) za rješavanje pritužbi i implementaciju sistema ESMS.</p> <p>Dostavljanje prvih pet (5) Due Diligence pregleda za životnu sredinu i socijalna pitanja (Environmental and Social Due Diligence - ESDD) koji su sprovedeni za prvih 5 pod-zajmoprimaca Svjetskoj banci.</p>	<p>Sa početkom 180 dana nakon Datuma efektivnosti i nakon toga na polugodišnjem nivou (svakih 6 mjeseci) u toku cijele implementacije Projekta.</p> <p>Dostavljanje prvih 5 ESDD pregleda Svjetskoj banci.</p>	<p>U FBiH: RB FBiH (PIU) U RS: IRB RS (PIU)</p>
B	<p><b>INCIDENTI I NESREĆNI SLUČAJEVI</b></p> <p>Izvještavanje Banke, bez odlaganja, o bilo kojem incidentu ili nesretnom slučaju koji se odnosi na Projekt i koji ima ili će vjerovatno imati značajan štetni uticaj na životnu sredinu, pogođene zajednice, javnost ili radnike, uključujući, ali ne ograničavajući se na incidente i nesretne slučajeve koji su se dogodili tokom implementacije ESMS za FI.</p> <p>Zahtijevanje od pod-zajmoprimaca da obezbijede dovoljno detaljnih informacija o incidentu ili nesretnom slučaju, nalazima analize korijenskog uzroka (Root Cause Analysis - RCA), ukazujući na neposredne mjere ili korektivne radnje koje su preduzete ili koje se planiraju poduzeti u cilju rješavanja problema, isplaćenoj nadoknadi, te sve informacije koje obezbjeđuje bilo koji pod-zajmoprimac, prema potrebi.</p> <p>Nakon toga, na zahtjev Banke, pripremanje izvještaja o incidentu ili nesretnom slučaju i predlaganje svih mjera za sprječavanje njegovog ponovnog pojavljivanja.</p>	<p>O pojedinostima o svim značajnim incidentima koji se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja (npr. smrtni slučajevi, incidenti koji dovode do gubljenja vremena, izlivanja u životnu sredinu itd.) izvještavaće se Banci u roku od 48 sati od nastanka incidenta.</p> <p>Biće pripremljen izvještaj o incidentu, koji uključuje RCA, mjere predostrožnosti i mjere nadoknade koje su poduzete, u roku od 30 radnih dana.</p>	<p>U FBiH: RB FBiH (PIU) U RS: IRB RS (PIU)</p>

MATERIJALNE MJERE I RADNJE	VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKT / NADLEŽNA INSTITUCIJA
<b>ESS 1: OCJENJIVANJE I UPRAVLJANJE RIZICIMA I UTICAJIMA PO ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNA PITANJA</b>		
<p>1.1 <b>ORGANIZACIONA STRUKTURA</b></p> <p>Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine (RB FBiH) i Investiciono-razvojna banka Republike Srpske (IRB RS) uspostaviće i održavati kapacitet Jedinica za implementaciju projekta (PIU) s kvalifikovanim osobljem i resursima za podršku upravljanju rizicima i uticajima Projekta koji se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja, uključujući stručnjake za upravljanje koji se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja. Njihove odgovornosti obuhvataće: (i) izbor PFI i prosljeđivanje zajma njima; (ii) monitoring PFI kako bi se osigurala usklađenost s projektnim kriterijumima; (iii) odgovornost za pridržavanje svih povjereničkih zahtjeva i zahtjeva koji se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja Svjetske banke za krajnje zajmoprimce; i (iv) monitoring i evaluacija na osnovu ključnih indikatora.</p>	<p>Stručnjaci jedinica PIU za životnu sredinu i socijalna pitanja (po jedan stručnjak za životnu sredinu i za socijalna pitanja po jedinici PIU kao minimum) će biti postavljeni prije Datuma efektivnosti n i nakon toga će biti zadržani tokom cijele implementacije Projekta.</p>	<p>U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS</p>

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKT / NADLEŽNA INSTITUCIJA
1.2	<p><b>OCJENA ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNIH PITANJA</b></p> <p>a. Razvijanje, objelodanjivanje, održavanje i implementiranje Sistema za upravljanje životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMS) u skladu sa zahtjevima standarda ESS9, tako da je to prihvatljivo za Banku. ESMS će uključivati dokumente i postupke kako bi se osiguralo da su aktivnosti pozajmljivanja u skladu sa Listom Grupacije Svjetske banke za isključenje, važećim zakonima i standardima za životnu sredinu i socijalna pitanja Bosne i Hercegovine / entiteta.</p> <p>b. Sprovođenje Due Diligence pregleda u vezi sa životnom sredinom i socijalnim pitanjima za svakog pod-zajmoprimca u skladu sa listom isključenja, zakonima Bosne i Hercegovine, standardom ESS i kriterijumima prihvatljivosti za sve potencijalne investicije. Gdje je to primjenjivo, akcioni planovi za životnu sredinu i socijalna pitanja (ESAP) razvijaju se radi otklanjanja prepoznatih nedostataka nakon procjena.</p> <p>c. Potprojekti ocijenjeni kao visoki i značajni rizici za životnu sredinu i socijalna pitanja i aktivnosti relevantne za standarde ESS 5, ESS 6 i ESS 8 i svi koji su na Listi Grupacije Svjetske banke za isključenja biće isključenu iz finansiranja.</p>	<p>a. Jedinice PIU će osigurati da će svaka izabrana PFI, prije isteka roka od 30 dana od Datuma efektivnosti (ili 30 dana od izbora PFI da učestvuje u projektu) usvojiti ESMS pripremljen i objavljen za Ocjenu projekta u skladu sa zahtjevima standarda ESS9, u obliku i sa sadržinom koji su prihvatljivi za Banku. Pomenuti ESMS implementiraće se tokom cijelog Projekta.</p> <p>b. Prije isteka roka od 30 dana nakon Datuma efektivnosti (ili 30 dana od izbora PFI da učestvuje u projektu) biće pripremljeni, objelodanjeni i usvojeni dokumenti za ESAP, u obliku i sa sadržajem koji su prihvatljivi za Svjetsku banku.</p>	<p>U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS</p>
<b>ESS 2: RAD I RADNI USLOVI</b>			
2.1	<p><b>PROCEDURE ZA UPRAVLJANJE RADOM</b></p> <p>Usvajanje, održavanje i implementacija politika i postupaka za ljudske resurse (human resources - HR) u skladu sa zahtjevima zakona Bosne i Hercegovine / entiteta i Procedura za upravljanje radom (Labor Management Procedures, LMP) koji su u skladu sa standardom ESS2 i dijelom ESMS, te osiguravanje da su radnici na Projektu informisani o njima i da imaju pristup tim politikama.</p>	<p>Implementacija i monitoring politika i postupaka za HR kako je navedeno u proceduri LMP počevši od Datuma efektivnosti i tokom cijelog Projekta, te izvještavanje kroz polugodišnje izvještaje o napredovanju.</p>	<p>U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS</p>

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKT / NADLEŽNA INSTITUCIJA
2.2	<p><b>MEHANIZAM ZA RJEŠAVANJE PRITUŽBI ZA RADNIKE NA PROJEKTU</b></p> <p>Uspostavljanje, održavanje i upravljanje mehanizmom za rješavanje pritužbi (grievance mechanism - GM) za radnike na Projektu kako je opisano u politikama i procedurama za HR, u skladu sa zahtjevima zakona Bosne i Hercegovine / entiteta i standarda ESS2. GM će biti prilagođen za primanje pritužbi koje se odnose na seksualnu eksploataciju i zlostavljanja (sexual exploitation and abuse - SEA) i pritužbe koje se odnose na seksualno uznemiravanje (sexual harassment - SH).</p>	<p>Mehanizam za rješavanje pritužbi biće uspostavljen i učinjen operativnim prije isteka roka od 15 dana nakon Datuma efektivnosti i nakon toga održavan se tokom cijele implementacije projekta.</p> <p>Izveštavajte na polugodišnjem nivou kroz izvještaje o napredovanju Projekta.</p>	<p>U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS</p>
2.3	<p><b>MJERE ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST NA RADU (OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY - OHS)</b></p> <p>Održavanje i implementacija postupaka za zdravlje i sigurnost na radu (OHS) u skladu sa zahtjevima zakona Bosne i Hercegovine / entiteta i standarda ESS2 i osiguravanje da su radnici na Projektu informisani o njima i imaju pristup tim postupcima.</p> <p>Kao dio due diligence pregleda za životnu sredinu i socijalna pitanja (ESDD) koji će se provoditi za svakog pod-zajmoprimca u RB FBiH i IRB RS u okviru radnje 1.2 u prethodnom dijelu teksta, standard ESS2 će se primjenjivati u okviru sistema ESMS kada to bude relevantno.</p>	<p>Implementacija i monitoring postupaka za OHS sa početkom na Datum efektivnosti i tokom cijelog Projekta, te izvještavanje kroz polugodišnje izvještaje o napredovanju.</p> <p>Ako se procijeni da je relevantno, standard ESS2 će se ocjenjivati kao dio ESDD pregleda potprojekta, a dokumenti ESAP će biti razvijeni kako bi se rješavali utvrđeni nedostaci prije odobravanja zajma.</p>	<p>U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS</p>
<p><b>ESS 3: EFIKASNOST RESURSA I SPRJEČAVANJE I UPRAVLJANJE ZAGAĐENJEM</b></p>			

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKT / NADLEŽNA INSTITUCIJA
3.1	<b>EFIKASNOST RESURSA I SPRJEČAVANJE I UPRAVLJANJE ZAGAĐENJEM</b>  Kao dio due diligence pregleda za životnu sredinu i socijalna pitanja (ESDD) koji će se provoditi za svakog pod-zajmoprimca u okviru radnje 1.2 u prethodnom dijelu teksta, standard ESS3 će se primjenjivati u okviru sistema ESMS kada to bude relevantno.	Ako se procijeni da je relevantno, standard ESS3 će se ocjenjivati kao dio ESDD pregleda potprojekta, a dokumenti ESAP će biti razvijeni kako bi se rješavali utvrđeni nedostaci prije odobravanja zajma.	U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS Svi PFI koji sudjeluju
<b>ESS 4: ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST ZAJEDNICE</b>			
4.1	<b>ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST ZAJEDNICE</b>  Kao dio due diligence pregleda za životnu sredinu i socijalna pitanja (ESDD) koji će se provoditi za svakog pod-zajmoprimca u okviru radnje 1.2 u prethodnom dijelu teksta, standard ESS4 će se primjenjivati u okviru sistema ESMS kada to bude relevantno.	Ako se procijeni da je relevantno, standard ESS4 će se ocjenjivati kao dio ESDD pregleda potprojekta, a dokumenti ESAP će biti razvijeni kako bi se rješavali utvrđeni nedostaci prije odobravanja zajma.	U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS  Sve PFI koji sudjeluju
<b>ESS 5: EKSPROPRIJACIJA, OGRANIČENJA ZA KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA I NEDOBROVOLJNO PRESELJAVANJE</b>			
5.1	Nije relevantno za Projekt		
<b>ESS 6: OČUVANJE BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI I ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŽIVIM PRIRODNIM RESURSIMA</b>			
6.1	Nije relevantno za Projekt		
<b>ESS 7: DOMORODAČKI NARODI / NEDOVOLJNO OPSLUŽENE TRADICIONALNE LOKALNE ZAJEDNICE POD-SAHARSKE AFRIKE</b>			
7.1	Nije relevantno za Projekt		
<b>ESS 8: KULTURNO NASLJEĐE</b>			
8.1	Nije relevantno za Projekt, sve aktivnosti vezane za kulturno nasljeđe će se odbaciti u toku razmatranja i nisu pogodne za finansiranje u skladu sa ESMS.		
<b>ESS 9: FINANSIJSKI POSREDNICI</b>			

<p>9.1.</p>	<p>Razvoj i implementacija sistema za upravljanje životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMS) koji je prihvatljiv za Banku, uključujući sljedeće elemente:</p> <p>(a) Politiku za životnu sredinu i socijalna pitanja, koja uključuje organizacione preuzete obaveze, ciljeve i metrike koje se odnose na upravljanje rizikom po životnu sredinu i socijalna pitanja.</p> <p>(b) Procedure za životnu sredinu i socijalna pitanja koja odražavaju i implementiraju plan za životnu sredinu i socijalna pitanja. Procedure za životnu sredinu i socijalna pitanja uključivaće mjere za:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a. Razmatranje svih potprojekata u okviru Projekta u odnosu na sva isključenja u pravnom sporazumu.</li> <li>b. Razmatranje, pregledanje i klasifikovanje potprojekata u okviru Projekta u skladu sa njihovim potencijalnim rizicima i uticajima po životnu sredinu i socijalna pitanja.</li> <li>c. Zahtijevanje da se svi potprojekti u okviru Projekta ocjenjuju, pripremaju i implementiraju tako da budu konzistentni sa zakonom Bosne i Hercegovine i da se primjenjuju relevantni zahtjevi standarda ESS.</li> <li>d. Osiguravanje da mjere koje su potrebne za ispunjavanje zahtjeva iz tačke (c) iznad budu navedene u pravnom sporazumu između RB FBiH/IRB RS i korisnika.</li> <li>e. Sprovođenje monitoringa, održavanje i redovno ažuriranje informacija o životnoj sredini i socijalnim pitanjima vezano za potprojekte u okviru Projekta.</li> <li>f. Sprovođenje monitoringa rizika po životnu sredinu i socijalna pitanja u portfoliju RB FBiH / IRB RS.</li> </ol> <p>(c) Organizacioni kapacitet i kompetentnost – RB FBiH / IRB RS će angažovati / dodijeliti dva iskusna tehnička eksperta – jednog za pitanja životne sredine i jednog za socijalna pitanja – i obučiće svoje osoblje koje je odgovorno za implementaciju ESMS</p>	<p>ESMS će biti pripremljen i objelodanjen do Ocjene projekta dok će Finansijske institucije koje sudjeluju usvojiti pomenuti ESMS prije isteka roka od 30 dana nakon Datuma efektivnosti, u obliku i sa sadržinom koji su zadovoljavajući za Banku i nakon toga će biti implementiran u roku cijelog Projekta; nikakve isplate se neće izvršavati dok se pomenuti ESMS ne odobre sa strane Banke i usvoje u obliku i sa sadržinom koji su prihvatljivi za Banku.</p>	<p>U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS</p> <p>Sve PFI koji sudjeluju</p>
-------------	--	---	---



	<p>(d) Monitoring i izvještavanje – učinak potprojekata u okviru Projekta sa stanovišta pitanja životne sredine i socijalnih pitanja na način koji je proporcionalan rizicima i uticajima potprojekata, te obezbjeđivanje redovnih izvještaja o napredovanju za višu upravu</p> <p>(e) Nakon što Banka odobri razvijeni ESMS, RB FBiH / IRB RS će informisati Banku tražeći potvrdu da nema primjedbi prije nego što izvrše naknadne promjene ESMS RB FBiH / IRB RS u toku cijelog životnog ciklusa Projekta</p>		
9.2	<p><b>ORGANIZACIONI KAPACITETI FI</b></p> <p>Uspostavljanje i održavanje organizacionih kapaciteta i kompetentnosti za implementaciju korporativnog ESMS sa jasno definisanim ulogama i odgovornostima opisanim u okviru aktivnosti 1.1.</p>	RB FBiH / IRB RS treba da dodijele sve definisane eksperte prije Datuma efektivnosti.	U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS
9.3	<p><b>PREDSTAVNIK VIŠE UPRAVE</b></p> <p>Imenovanje predstavnika više uprave koji ima opštu odgovornost za učinak potprojekata RB FBiH / IRB RS vezano za pitanja životne sredine i socijalna pitanja.</p>	Prije Datuma efektivnosti.	U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS
<b>ESS 10: ANGAŽMAN INTERESNIH STRANA I OBJELODANJIVANJE INFORMACIJA</b>			
10.1	<p><b>PRIPREMANJE I IMPLEMENTACIJA PLANA ZA ANGAŽMAN INTERESNIH STRANA (STAKEHOLDER ENGAGEMENT PLAN – SEP)</b></p> <p>Pripremanje, objelodanjivanje, održavanje i implementacija dokumenta SEP na način prihvatljiv za Banku.</p>	Ažuriranje i ponovno objelodanjivanje dokumenta SEP po potrebi, implementacija SEP aktivnosti od Datuma efektivnosti i u toku cijelog trajanja Projekta.	U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS

10.2	<p><b>MEHANIZAM ZA RJEŠAVANJE PRITUŽBI ZA PROJEKT – MEHANIZAM ZA SPOLJNU KOMUNIKACIJU</b></p> <p>Razvoj, usvajanje, održavanje i rad mehanizma za rješavanje pritužbi, kako je opisano u dokumentu SEP.</p> <p>Raspodjeljivanje osoblja za upravljanje pritužbama u okviru Projekta, reagovanje na njih i njihovo praćenje.</p>	<p>30 dana od Datuma efektivnosti.</p> <p>Izveštavanje – polugodišnje u okviru izvještaja o napredovanju i izvještavanje Svjetskoj banci o svim značajnim pritužbama koje bi mogle da predstavljaju reputacioni rizik za RB FBiH / IRB RS ili Svjetsku banku u roku od 48 sati.</p>	<p>U FBiH: RB FBiH U RS: IRB RS</p>
<b>PODRŠKA ZA KAPACITETE (OBUKA)</b>			
CS1	<p>Osoblje Jedinice za implementaciju projekta u RB FBiH / IRB RS treba da prođe obuku Banke o zahtjevima Banke za pitanja životne sredine i socijalna pitanja.</p> <p>Dodatna obuka o temama kao što su zdravlje i sigurnost, konkretne smjernice za industriju u vidu napomena i mjera za ograničavanje COVID-a biće određeni kroz redovnu komunikaciju jedinica PIU sa timom Svjetske banke i bazirani na potrebama Projektnih aktivnosti.</p>	<p>Prije isteka 90 dana od Datuma efektivnosti.</p> <p>Kontinualno u toku cijele implementacije Projekta.</p>	<p>Svjetska banka</p>